

Nieuwsbrief Empese en Tondense Heide

FASE 2 | Voor geïnteresseerden

Nummer 1 - december 2021

Natuurherstel

De Empese en Tondense Heide is een weids en open gebied waar je nog restanten kunt vinden van een bijzondere vegetatie van droge en natte heide, blauwgrasland en nat schraalland afgewisseld met vennen. De waarde voor het natuurbehoud van de kwetsbare natuur op de Empese en Tondense Heide is bijzonder groot.

Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten realiseren samen de juiste omstandigheden waardoor de natuurlijke en afwisselende vegetatie in het Natura 2000-gebied Empese en Tondense Heide kan terugkeren. De natuurherstelmaatregelen zijn vastgelegd in het beheerplan landgoederen Brummen. Met het tegengaan van het dichtgroeien van het open gebied, het herstellen van het hydrologische systeem op basis van oude landschapsvormen en het daarmee verbeteren van het leefgebied van planten- en diersoorten zal de Empese en Tondense Heide zich verder kunnen ontwikkelen tot een prachtig natuurgebied.

Fase 2

Graag nemen we u mee in de maatregelen die we willen gaan treffen in fase 2. Tussen 2012 en 2014 zijn de eerste herstelmaatregelen uitgevoerd. In 2022 werken we in een ander deel van de Empese en Tondense Heide. Het leefgebied van zeldzame planten- en diersoorten wordt versterkt door de oppervlakte te vergroten, het gebied natter en minder voedselrijk te maken. De maatregelen zijn gericht op het langer vasthouden van gebiedseigen water, het ondieper maken of dempen van beken en sloten en het afgraven van de bovenste grondlaag met decennialange bemesting.

Huis-aan-huis gesprekken

Vanaf januari 2022 plannen we huis-aan-huis gesprekken met alle direct betrokken eigenaren en grondgebruikers. Projectmanager Jaap Braad van Natuurmonumenten zal de mogelijke herstelmaatregelen toelichten en hierover in gesprek gaan met de direct aanwonenden en betrokkenen. Zodra er meer bekend is, zullen we u hierover informeren via deze nieuwsbrief en via de projectpagina op de website van Natuurmonumenten: www.nm.nl/natuurherstel-empe-tonden

Nieuwe stuwen Zilvense Broekbeek

Aan de rand van de Loenense Hooilanden in Klarenbeek kabbelt de Zilvense Broekbeek. In de Zilvense Broekbeek staan 3 stuwen waarmee het waterschap de waterstand in de beek regelt. Twee van deze stuwen zijn aan vervanging toe. Die stuwen vernieuwt het waterschap in de eerste helft van 2022.

Denk mee over nieuwe natuur

Provincie Gelderland en Natuurmonumenten hebben het voornemen om twee nieuwe percelen in te richten als nieuwe natuur. Het gaat om een noordelijk perceel dat in eigendom is van Natuurmonumenten (1) en om een zuidelijk perceel dat in eigendom is van de provincie Gelderland (2). Graag nodigen wij geïnteresseerden uit om mee te denken over het inrichtingsplan voor nieuwe natuur met bijbehorende randvoorwaarden.

Meedenken? Mail naar empetonden@natuurmonumenten.nl

© Paul Cools

Onderzoek naar houtsnip

In de periode tussen december 2021 en april 2022 verricht het Vogeltrekstation wetenschappelijk onderzoek naar de houtsnip in natuurgebied Empese en Tondense Heide. Dit onderzoek wordt op meerdere plekken in Nederland uitgevoerd en is bedoeld om meer te weten te komen over houtsnippen tijdens de overwintering in Nederland. De houtsnip is vooral 's nachts en in de schemering actief met het verzamelen

van voedsel op natte graslanden. Tijdens het onderzoek worden de vogels gevangen met een handnet en vervolgens worden allerlei zaken gemeten, zoals gewicht en vleugellengte. Dit wordt elke week herhaald. Op deze manier komen we te weten of de vogels de hele winter op dezelfde plek verblijven en of bepaalde weersomstandigheden invloed hebben op het vogellevens.

Soort uitgelicht: wilde gage

Iedere nieuwsbrief lichten we een plantensoort of diersoort uit die voorkomt in natuurgebied Empese en Tondense Heide. In deze nieuwsbrief vragen wij uw speciale aandacht voor wilde gage. Deze struik staat op de Nederlandse Rode Lijst van soorten die uit Nederland dreigen te verdwijnen. De wilde gage bloeit in april en mei en heeft een heel typische geur; hij ruikt naar Eucalyptus. 's Winters verliest het struikje zijn blad en krijgt daardoor een roodachtige gloed. In

de zomer is de plant groen. Vroeger werd gage gebruikt als insectenwerend middel in bedden en als medicijn bij onder andere kiespijn. Wilde gage kun je tegenkomen in delen van de Empese en Tondense Heide die 's winters overstroomd zijn, terwijl ze in de zomer droog staan. Gagestruwelen vormen in de Empese en Tondense Heide de overgang tussen enerzijds natte heiden en blauwgraslanden en anderzijds overstroomde laagten.

Meer weten? Kijk op www.nm.nl/natuurherstel-empe-tonden

Uitgave van Natuurmonumenten
Beheereenheid Zuid-Veluwe en IJsselvallei
Vrijenbergweg 24b | 7371 AA Loenen
E empetonden@natuurmonumenten.nl
T (055) 312 55 00

Contact
Gebiedsboswachter Ruud Wantia
E r.wantia@natuurmonumenten.nl
T (06) 82 10 69 42

Aanmelden nieuwsbrief
Meld u aan via empetonden@natuurmonumenten.nl

Afmelden nieuwsbrief
Meld u af via empetonden@natuurmonumenten.nl